

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XIII, Št. 8 — CENA 10 DIN PONEDELJEK, 18. JANUARJA 1950

Ekonomično in rentabilno

Na zadnjem plenumu okrajne komisije ZK je bila beseda tudi o ekonomičnosti in politični vlogi naših kmetijskih posestev. Pri tem so poudarili, da posamezni naši ljudje napačno ocenjujejo nalogo teh posestev. Zagovarjajo namreč misel, naj bi socialistična posestva intervenirala na našem trgu z nižjo ceno blaga. Taka politika pa je napačna.

Tako se je na primer dogajalo, da so kmetijska posestva intervenirala na trgu z nižjimi cenami in so potem upravičeno zahtevala od skupnosti, da jim krije izgube, oziroma, da jim pomaga iz ekonomskih težav z regresi. Prav tako so na primer posestva intervenirala na trgu s krompirjem, ko tega ni bilo. Toda ta intervencija z malimi količinami je trajala le nekaj dni, kar ni moglo uplivati niti na stabilnejšo oskrbo prebivalstva, še manj pa na ceno. Tako intervencijo posamezniki zagovarjajo z določenimi političnimi argumenti, oziroma s socialističnimi funkcijami, ki jih imajo kmetijska posestva. Taka orientacija je sicer povsem pravilna, toda le v daljši perspektivi.

Kmetijska posestva bodo morala z uvajanjem mehanizacije, z boljšo organizacijo dela in z uveljavljanjem močnih proizvodnih enot pokazati prednost pred malim proizvajalcem, ki proizvaja na primitivni način. Ta prednost se bo brez dvoma pokazala v ceni proizvodnje. Toda danes tega še ni. Danes se kmetijska posestva šele uveljavljajo, se širijo in potrebujejo velika sredstva. Zato pomeni zahteva za nižje prodajne cene negacijo ekonomskih računnic. To pa nikakor ni politično. Prav nedavne volitve v osnovne organizacije SZDL so pokazale, da je razpoloženje kmečkega prebivalstva dobro samo tam, kjer so zadrugi in socialistična posestva pokazala ekonomske uspehe. Kmetije zelo dobro spremljajo uspehe in neuspehe teh posestev. Zato je politično samo to kaj je ekonomično in rentabilno. Kar pa ne daje koristi, kar je umetno napravljen in le na videz trenutno koristno, je prej ali slej lahko samo škodljivo, ne le za ekonomski napredek, pač pa tudi za politično razpoloženje.

Zato ni naloga kmetijskih posestev, da prodajajo svoje blago pod stvarno in ekonomsko ceno, pač pa, da iščejo oblike in načine, kako bi se specializirala v proizvodnji, za katero imajo najboljše prirodne in druge pogoje, dalje da bodo čimprej dejansko znižala proizvodne stroške in tako s stvarnimi cenami konkurirala na našem trgu.

Taka orientacija bi bila potrebna tudi pri mnogih organizacijah, društvih in servisih, kajti ljudje cenijo samo tisto, kar je koristno, ekonomično in ekonomsko. V tem smislu naj bi nudile pomoč pri reševanju teh problemov tudi politične organizacije.

Pred zimskimi počitnicami

Ob polletju boljši uspehi kot v lanskem šolskem letu

Uspešen začetek šolskih skupnosti - Kaj je s šolskimi odbori?

Pregled ocen v lanskem šolskem letu za Slovenijo — 18% šolobveznih otrok s slabimi ocenami — ni bil prav nič razveseljiv. Podatki pred zaključkom letošnjega prvega polletja pa kažejo, da bo odstotek ostal neizpremenjen. Nerazumljivo: skoraj petina otrok naj ne bi bila kos zahtevam sodobne šole! Največ slabih ocen je zaradi jezikov in to iz materinega jezika — slovenščine. Precej je primerov, da imajo otroci iz zgodovine, zemljepisa, prirodopisa in drugih predmetov prav dobre ali pa celo odlične ocene, v slovenščini pa najslabši red; kot da so učitelju ali profesorju na vprašanja iz prvih predmetov odgovarjali v japonščini! Kje so torej vzroki takemu razmerju med pozitivnimi in negativnimi ocenami? V neuspehu šolske reforme ali v prijemih, s katerimi uvajamo reformirani pouk v naše šole? Prav gotovo v slednjem.

Kakšno je stanje v šolah kranjskega okraja? O tem smo se pogovarjali z odgovornimi na Odseku za šolstvo, prosveto in kulturo pri OLO Kranj. Iz našega razgovora vam posredujemo najzanimivejšo ugotovitev — dobre in slabe — ki so spremljale šolski pouk v letošnjem prvem polletju.

SE VEDNO POJAVI INDIVIDUALNEGA OCENJEVANJA

Točnih podatkov o zaključnih ocenah prvega polletja še ni. Le-ti bodo znani v prihodnjih dneh. Iz poročil Prosvetno-pedagoške službe pa lahko povzamemo in sklepamo, da bo uspeh ob polletju precej boljši kot je bil v preteklem letu. Uspehi bodo predvsem boljši na tistih šolah, kjer se je že uveljavilo splošno ocenjevanje otroka in ne individualno, predmetno ocenjevanje. Slabši uspehi, kot je želeli, bodo verjetno tudi na šolah, ki so iz nekdanjih nižjih gimnazij postale osemletke, ker je prav na teh šolah še bolj ali manj ostalo individualno ocenjevanje otroka. V glavnem, čeprav lahko trdimo, da se reformirana šola vse bolj uveljavlja, opažamo dvojne slabosti pri ocenjevanju: pretirana demokratičnost pri podeljevanju dobrih ocen in, kot že rečeno, individualno ocenjevanje namesto splošnega ocenjevanja otroka celotnega razrednega predavateljskega zbora.

NA VSEH SOLAH SOLSKE SKUPNOSTI

Z letošnjim šolskim letom so bile na vseh osnovnih šolah kranjskega okraja ustanovljene šolske skupnosti. Spritno kratkega obstoja in šele začetnega uveljavljanja pa še ni moč dati prave ocene o novi obliki družbenega udeleževanja otrok. Vsekakor pa so šolske skupnosti že doslej povsem upravičile svoj obstoj, čeprav na nekaterih šolah še niso našli pravih oblik dela. Šolske skupnosti so pokazale predvsem to, da so pomemben člen v vzgoji otroka, ki v višjih razredih prerašča iz otroka v zrelejšega človeka in želi vse bolj uveljaviti samostojnost.

MALOMARNOST DO ŠOLSkih ODBOROV

Lani je potekla mandatna doba šolskih odborov v kranjskem okraju. Izvoliti je bilo treba nove odbore. Toda izvoljenih je bilo le 97, medtem ko jih 48 sploh še niso volili. V tem pogledu je najslabša kranjska občina, kjer ostajajo še vedno šolski odbori, ki jim je lani že potekla mandatna doba! Takšen odnos do šole, ki bi morala biti družbena ustanova, je skrajno neodgovoren. Prav zato se tudi ni čuditi, če so na nekaterih šolah še neuspehi. Tako lahko zaključimo zato, ker je precej primerov, kjer šole dosega uspehe prav zaradi delavnosti šolskih odborov (Senturška gora, Trebija in druge šole). Razveseljivo pa je dejstvo, da so novoizvoljeni šolski odbori kadrovske precej boljši kot prejšnji. To kaže, da so terenske družbene in politične organizacije mnogo bolj skrbele za močne šolske odbore, brez katerih si reformirane šole ne moremo zamisliti.

PESTREJŠA POŠOLSKA DEJAVNOST

Vsekakor je posledica boljših uspehov v šoli tudi pestrejša pošolska dejavnost otrok. Večina šol v zadnjem času najtesneje sodeluje z ljudsko tehniko, športnimi organizacijami, zadrugami in kulturno-prosvetnimi društvi. Nova oblika pa je tudi pomoč učiteljev

TRIDNEVNI SKAKALNI TEČAJI

Smučarska zveza Slovenije bo v zimskih počitnicah organizirala po vseh večjih krajih Slovenije — tudi na Gorenjskem — tridnevne smučarske skakalne tečaje. V Kranju bo tečaj »na Bauhnu« na Gorenji Savi.

in profesorjev otrokom, ki se teže uče, v pošolskem času. Na žalost so še šole, ki niso pripravljene dati otrokom takšne pomoči, čeprav bi za to imele pogoje. Vprašanje pa je, kako pomagati otrokom pri učenju na tistih šolah, ki nimajo na razpolago prostorov ali pa so učitelji in profesorji preobremenjeni.

B. Fajon

Letne konference organizacij ZK

Vse osnovne organizacije Zveze komunistov se pripravljajo na letne konference, ki bodo zlasti v drugi polovici januarja. O tem so razpravljali že občinski komiteji in se razgovarjali na posebnih posvetovanjih s sekretarji osnovnih organizacij. V pomoč za izdelavo poročila in za pripravo konferenc so osnovne organizacije prejele še posebna navodila. Osnova poročil in razprav na teh konferencah naj bi bila ocena, kako se uresničujejo sklepi VII. kongresa ZKJ in IV. kongresa ZKS, kako se uresničujejo

naloga, ki jih je Centralni komitej ZKJ nakazal v posebnem pismu in podobno. Pri tem gre za konkretne primere ocenjevanja posameznih nalog za utrjevanje samostojnosti organizacij SZDL, za izpolnjevanje in uveljavljanje delavskega upravljanja, za razvijanje novega načina nagrajevanja in povečanje produktivnosti dela, za utrjevanje komunalnega sistema in druge za družbene in gospodarske probleme v določenem kraju. Osnovne organizacije na vasi pa imajo na dnevnem redu tudi vprašanje modernizacije kmetijstva, uveljavljanje novih družbenih odnosov na vasi in podobno. S takimi kritičnimi pogledi na današnje probleme se organizacije v jeseni-

ški, kranjski in tržički občini, pa tudi po ostalih krajih pripravljajo na letne konference. K. M.

KOROŠKI PEVCI SO GOSTOVALI V KRANJU IN PODBREZJAH

Kranj, 17. januarja
Sinoči ob 20. uri so v Prešernovem gledališču v Kranju gostovali koroški pevci pod vodstvom Hanza Aichholzerja. Kranjsko občinstvo jih je sprejelo z velikim navdušenjem. Moški pevski zbor Slovenskega prosvetnega društva Svoboda s Koroške pa je danes popoldne ob 15. uri ponovil svoj spored 18 koroških narodnih pesmi tudi v Kulturnem domu v Podbrezjah.

10-letni perspektivni načrt Vodne skupnosti za Gorenjsko

V četrtek, 14. januarja je bila v prostorih OLO Kranj seja komisije za izdelavo 10-letnega programa dela Vodne skupnosti za Gorenjsko.

Komisija je po večmesečnem delu pripravila 10-letni perspektivni načrt izgradnje kanalizacijske mreže, vodovodov in načrt regulacij v okraju Kranj. Program, ki ga bo komisija predložila Upravnemu odboru Vodne skupnosti za Gorenjsko, je izdelan ločeno za posamezne občine. Komisija je zbrala za novogradnjo kanalizacij podatke na podlagi ankete po občinah in ugotovila, da bi skupna vsota za 10-letni program znašala po podatkih iz ankete in 25-odstotni udeležbi samih občin 1.849.000.000

din. Na ta znesek pa bi bilo potrebno pribiti še približno 10 odstotkov za rekonstrukcije, saj so naprave ponekod stare že 50 let.

V zvezi z vodovodi je komisija ugotovila, da preskrba z zdravno pitno vodo na Gorenjskem, kljub ugodnim hidrološkim in orografskim pogojem še zdaleka ni zadovoljiva. Razen večjih industrijskih centrov (Kranj, Jesenice, Skofja Loka, Tržič, Radovljica), kjer je preskrba z vodo vsaj do neke mere zadovoljiva, je večji del podeželja z vodo nepreskrbljen, oziroma je zgrajenih mnogo nestrokovnih in nehigijskih lokalnih vodovodov. Prispevki se pobirajo le toliko, da se popravijo le okvare ali izmenjajo najnujnejši nadomestni deli. Nikjer pa niso zagotovljena sredstva za rekonstrukcije, zato gredo v breme občine. Zato bi bilo umestno, da Vodna skupnost Gorenjske v prihodnje daje posojilo le pod pogojem, da se uvede ekonomska vodarina. — Predlog 10-letnega programa del Vodne skupnosti Gorenjske s področja preskrbe z vodo, znaša 1.176.000.000 din. Načrt regulacij na območju OLO Kranj pa znaša po izdelanem programu milijardo, 270 milijonov in 250.000 din.

DR. JOŽE POTRČ BO PREDAVAL O SOCIALISTIČNI MORALI

Delavska univerza v Kranju prireja vsako sredo zvečer ob 19.15 uri v prostorih Tekstilne šole v Kranju zanimiva poljudno-znanstvena predavanja, za katera je med ljudmi veliko zanimanje. — V sredo pa bodo pričeli s posebnim ciklusom predavanj, ki bodo še posebno zanimiva. Najprej bo dr. Jože Potrč predaval o socialistični morali (v sredo zvečer ob 19.15 uri), v februarju pa bosta sledili še predavanja o svetoavnem nazoru o nastanku religije. Tudi o tem bo govoril dr. Jože Potrč. — Obisk vsem Kranjčanom, predvsem pa mladini, toplo priporočamo.

Osnovna šola Primskovo je pri nagradnem tekmovanju za pospeševanje denarnega varčevanja v kranjski občini zasedla 1. mesto. — Na sliki: Razdeljevanje bogatih nagrad

TELEGRAMI

BANGALORE — V soboto se je pričel tretji in zadnji del 65. rednega zasedanja Indijske kongresne stranke v Bangaloru. Na začetku plenarnih sej, ki bodo trajale tri dni, je govoril novi predsednik kongresne stranke Sandjiva Redi.

LONDON — V Londonu se je v soboto pričela nova konferenca o Cipru, ki se je udeležujejo zunanji ministri Velike Britanije, Grčije in Turčije ter predstavnika Cipra Makariosa in Kučuk. Na konferenci naj bi pripravili in omogočili proglašitev neodvisnosti Cipra v drugi polovici februarja.

NEW YORK — V New Yorku so objavili, da bodo predstavniki azijskih in afriških dežel v

OZN v kratkem na plenarnem zasedanju proučili možnost za najne ukrepe proti ravnanju francoskih oblasti z alžirskimi ujetniki in političnimi zaporniki.

TRST — V petek se je v Trstu začel kongres tržaške avtonomne federacije KPI. To je prvi kongres, odkar se je tržaška KPI junija 1957 vključila v KPI, pri tem pa zadržala določeno avtonomijo.

SAN FRANCISCO — Ameriški letalec Milton Reynolds je v petek dosegel svetovni rekord v letu okoli zemeljske krogle. Reynolds je letel z reakcijskim potniškim letalom in je preletel to pot v 51 urah, 45 minutah in 22 sekundah.

POČITNICE, PIONIRJI IN SNEG...

(Foto: Franc Perdan)

Priloge za nove najemnine

Odločbe do konca januarja

V vseh občinah je že v teku delo za ugotavljanje novih najemnin. Točkovanje stanovanj je v glavnem že povsod opravljeno. To delo je bilo zelo obsežno. V okviru je bilo 165 popisnih okolišev, v katerih je bilo razporejeno 309 popisovalcev. Najprej, in sicer že 26. decembra, so končali s popisovanjem v blejski in žirovski občini. V loški in radovljiski občini so končali z ocenjevanjem te dni. Največ stanovanj so ocenili v občini Kranj, in sicer 6438. Sledi občina Jesenice 3200, Radovljica z 2465, Bled z 2343, Trzin z 2180 ocenjenimi stanovanji itd.

največ 6000 dinarjev. Približno take bodo nove najemnine tudi v drugih krajih našega okraja.

KDAJ BOMO PLAČEVALI NAJEMNINE?

Na občinah te dni že pripravljajo odločbe o novih najemninah in jih izročajo stanovalcem. V Kranju bodo izročili te odločbe predsednikom hišnih svetov, ki jih bodo poklicali na posvetovanje. Do 20. januarja nameravajo izročiti vse odločbe v Kranju, na Bledu, v Bohinju in v Železnikih. V vseh ostalih občinah pa zagotavljajo, da bodo izročili zadnje odločbe do konca januarja. Brž po izročitvi odločb bodo stanovanjske uprave začele pobirati tudi najemnine za januar, ki jo doslej, razen nekaterih izjem akontacij, še niso pobrali. Ustanove, ki dobijo plačo vnaprej, bodo te dni že tudi izplačevale dodatke za povisano najemnino uslužbenecem. Gospodarske organizacije pa, ki bodo žele v februarju izplačevale prejemke za januar, bodo takrat izplačevale razliko.

O PRITOZBAH IN PRAVICAH

Na dosedanje točkovanje stanovanj je bilo zelo malo pritožb. Proti odločbam o najemninah, ki jih te dni sprejemajo stanovalci, pa pritožba ni dovoljena. Vendar pa zakon predvideva v obrambo državljanov, če smatrajo, da je odločba obLO krivična, da smejo zahtevati na rednem sodišču, da jim določi najemnino. Veliko državljanov pa je že te dni prineslo ali poslalo občinskimi odbori prošnjo za znižano najemnino za dobo pol leta. To sicer dopušča zakon v tistih primerih, kjer bi nova najemnina preokračila staro najemnino z dodatki za najemnino in še 200 din več. Toda te prošnje državljanji lahko vlagajo šele, ko bodo prejeli odločbe o najemninah. Hkrati je potrebno takim prošnjam priložiti ustrezne dokumentacije dodatkov za najemnine vseh družinskih članov.

-L. c.

● Preteklo nedeljo so pionirji pionirskega odreda Jože Papler iz Besnice slavili pomemben uspeh. Zasedli so namreč prvo mesto pri tekmovanju, ki ga je razpisal Svet za šolstvo OLO Kranj za nepopolne osnovne šole na Gorenjskem. Za nagrado so prejeli fotoaparata. Ob tej priložnosti so pripravili tudi bogat kulturni program, na katerega so povabili tudi pionirski starešinski svet in predstavnike političnih ter družbenih organizacij.

Bela snežna odeja je privabila v Kranjsko goro množico domačih in tujih turistov. Zlasti žičnica na Vitrane je v teh dneh zelo obiskovana

Kronika teh dni

● V petek, 15. januarja je bila seja Občinskega ljudskega odbora Trzin. Odborniki so sprejeli več odločb s stanovanjskega področja, razen tega pa so sprejeli sklep o ukinitvi finančno samostojnega zavoda »Vodovod Trzin«, ki se bo s 1. februarjem priključil h Komunalnemu podjetju Trzin.

● »TOBAK« Trzin prodaja vsak mesec za 2 milijona 651 tisoč dinarjev raznih tobačnih izdelkov. Na mesec prodajo 242.000 kosov cigarete Zeta, 255.000 Drava, 185.000 Velebit, 171.000 Morava, 85.000 kosov Ibar. Cigarete International, Star, Sarajka, Bled in Virginia so manj priljubljene. Prodajo jih vsak mesec 18.000.

vsi ne bodo mogli priti na vrsto, bo takoj za prvimi še drugi tečaj.

● Danes, v ponedeljek popoldne bo imel Upravni odbor ZROJ Kranj v Domu JLA redno sejo, kjer bodo govorili predvsem o razpisu tekmovalstva med občinskimi organizacijami rezervnih oficirjev in podoficirjev, ki ga je razpisal Glavni odbor UROJ za Slovenijo.

● DPD Svoboda »Slavko Černe« v Kranjski gori pripravila Kreftove Celjske grofe. Premiera bo, kot predvidevajo, že konec tega meseca. Učenci osemletne osnovne šole v Kranjski gori pa bodo za zaključek polletja uprizorili moderno pravljico Kristine Brenkove »Čarovna palčica«.

OBČNI ZBOR KNJIGOVODIJ

V soboto popoldan je bil v Delavskem domu na Jesenicah občni zbor knjigovodij za območje Jesenic, Radovljice in Bleda. Razen letnega obračuna in izvolitve novega odbora so sprejeli še nekaj važnih sklepov za delo v tem letu. Organizirali bodo tečaje in seminarje za strokovno izpopolnjevanje članstva, v društvo pa bodo vključili tudi tiste knjigovodje, ki še niso njihovi člani.

● V soboto zvečer je bil občni zbor mestne organizacije Zveze borcev Trzin. Po prebranjem poročila so člani razpravljali o delu organizacije v preteklem letu in dalj smernice novemu odboru za delo. Izvolili so tudi nov odbor, nato pa je bil prijeten družabni večer.

● Občni zbor osnovne organizacije Rdečega križa v Kamniku bo v petek, 22. januarja ob 17.30 uri v sejni dvorani Občinskega ljudskega odbora Kamnik.

● Osnovna šola II v Kamniku je v tekmovalstvu v jubilejnem letu KPJ dosegla prvo mesto in prejela za nagrado nov magnetofon.

● V tovarni vliakov Plamen v Kropi so imeli v letu 1959 pri 358 zaposlenih 41 nesreč pri delu, od tega 3 na poti na delo in z dela. Nesreče pri delu so se v primerjavi z letom 1958 zmanjšale za 15 odstotkov.

● V tovarni Plamen v Kropi so v letu 1959 izvozili 905.748 kg izdelkov ali 24,5 odstotka celotne proizvodnje. Izvoz so v primerjavi z letom 1958 povečali za 3,1 krat.

● Avto moto društvo Kranj bo dne 26. januarja pričelo s prvim tečajem za šoferje in šoferje amatere. Zanj vlada veliko zanimanje. Ker

Enoletna akcija pionirjev-zadružnikov je v polnem razmahu

Na zadnji seji Okrajnega odbora za izvedbo enoletne pionirske akcije mladih zadružnikov, ki je bila pred nedavnim v prostorih OLO Kranj, so med drugim ugotovili, da se je do danes od 95 osnovnih šol v kranjskem okraju prijavilo za to akcijo 58 šol ali 61 odstotkov. Po občinah pa so se šole prijavile takole: Železniki 83, Bled 20, Bohinj 16,6, Kranj 57, Škofja Loka 57, Trzin 12,5-odstotno. V jeseniški in radovljiski občini so se prijavile za to akcijo vse osnovne šole. Nobene šole pa še niso prijavile iz žirovske občine.

Člani odbora so ugotovili, da se Okrajna zadružna zveza premalo zanima za izvedbo te akcije, medtem ko so ostale organizacije resneje pristopile k delu. Tu so se zlasti izkazale: Ljudska tehnika, Okrajni komite mladine, Okrajna zveza prijateljev mladine, pedagoška služba okraja Kranj in Svet za šolstvo. Ugotovili so tudi, da so to akcijo preveč prepustili samo šolam, kajti le-te so se omejile na ozko šolsko dejavnost pri urejanju vrto, nasadov itd. Učence te šole pa še niso začeli seznanjati s sodobno kmetijsko proizvodnjo, ki ji je tudi ta enoletna akcija namenjena. — Opaziti je bilo tudi, da so šole dale preveč

poudarka samo kmetijskim dejavnostim, opustile pa so druge dejavnosti na področju tehnike, literature in drugih svobodnih aktivnosti. V letošnjem letu je poudarek na seznanjanju mladine s sodobno kmetijsko proizvodnjo in ustanavljanju pionirskih zadrug po šolah. Seveda šole ne smejo opustiti drugih dejavnosti po krožkih. V pionirskih zadrugah se bodo pionirji seznanili z ekonomiko, hkrati pa bodo utrdili tudi svojo samoupravo.

Vodstva pionirskih organizacij, predvsem pa starešinskih svetov, naj bi pristojno delo pionirjev usmerjala v urejanje komunalnih objektov, športnih objektov, urejanje nasadov po vaseh in mestih, v pomoč posameznim kmetijskim zadrugam itd. Mladino je treba pripravljati za delo, saj se tu kaže dve koristi, in sicer vzgoja mladine do dela in po drugi strani materialna korist posamezne zadruge, šole, vasi ali občine.

Ta akcija pa se je danes, čeprav je namenjena širšemu krogu mladine, omejila le na osnovne šole. Okrajnemu odboru še ni uspelo vključiti v akcijo mladih zadružnikov in dijakov v srednjih šolah.

Z občinskega plenuma SZDL v Škofji Loki

V petek, 15. januarja je bil v Škofji Loki razširjen plenum občinskega odbora SZDL. Razpravljali so o nedavnih volitvah v vodstva osnovnih organizacij ter o smernicah SZDL v prihodnje.

Volitev se je udeležilo 90 odstotkov članstva. V nekaterih krajih, kot na primer na Malenskem vrhu in v Gorenji vasi, pa niti eden ni izostal. Toda v občini je samo dobra polovica državljanov v članstvu SZDL. Vzroki za tako stanje niso pri državljanih, marveč v nezadostni dejavnosti dosedanjih organizacij SZDL.

Na plenumu so sklenili, naj organizacije SZDL sodelujejo z vse-

mi drugimi organizacijami pri reševanju določenih nalog. To zlasti velja za organizacije na vasi. — Hkrati bodo že sedaj v januarju začeli organizirati razna predavanja. Občina je dosegla zadnja leta, zlasti pa lani, velik ekonomski razvoj. Toda članstvo SZDL je o tem premalo seznanjeno. Hkrati bodo prikazovali sedanje naloge za nadaljnji ekonomski in družbeni razvoj. Za vključevanje novih članov bodo uvedli posebno tekmovalstvo med organizacijami.

Na plenumu so izvolili Petra Sitarja za novega predsednika občinskega odbora SZDL. V. R.

Naš razgovor

Na prvem mestu: izobraževanje mladine

Pred kratkim so bile občinske konference LMS po vsej Gorenjski. V kranjski občini so izvolili za novega predsednika občinskega komiteja LMS tovariša Franca Roglja. Ob tej priložnosti smo mu zastavili nekaj vprašanj.

«Kakšen program dela imate predviden v času semestrskih počitnic?»

«Počitnice bomo letos smotno izkoristili. V dijaškem domu v Kranju bo politično-ideološka komisija občinskega komiteja LMS Kranj pripravila štiri trodnevne seminarje za vodstva šolskih, vaških in delavskih aktivov ter za vodstva KMP in AMZ. Program seminarjev je zelo obširen in obsega predavanja, ki bodo našim aktivistom precej pripomogla v njihovem nadaljnjem delu. Nekatero organizacijo LMS bodo samostojno pripravili seminarje za izobrazbo kadrov. Takoj po počitnicah pa bomo pričeli s politično mladinsko šolo. Nekatero mladince bomo poslali na seminarje za vodstva MDB v Bohinju in Ljubljano.»

«Katero obliko dela se pri mladini v kranjski občini najbolj uveljavljajo?»

«Oblike dela so med kranjsko mladino dokaj pestre. To predvsem zaradi specifičnih pogojev dela. Na šolah je zelo razgibano športno in kulturno življenje, pa tudi politično delo ne zaostaja. V tovarnah so pogoji težji. Tu se mladina predvsem ukvarja s športom, aktivno pa posega tudi v problematiko podjetja. Vodstva tovarniških organizacij ljudske mladine čisto razpravljajo o problematiki mladih delavcev, o njihovem vraščanju v tovarno, o strokovnem izpopolnjevanju, o njihovi prehrani in sploh socialnem položaju. Manj uspehov dosega mladina na vasi.»

Kljub temu, da smo v zadnjih letih dosegli vidne uspehe, se še vedno pojavljajo primeri, da vaška mladina v svojem delu zaostaja za delavsko in šolsko mladino. Za to pa so seveda objektivni vzroki. Predvsem pomanjkanje prostorov in finančnih sredstev na eni strani, na drugi pa še močni konzervativni vplivi.»

«Kakšen bo program dela na lokalnih mladinskih akcijah? Tu mislimo predvsem organiziranje raznih tečajev in podobno.»

«Z lansko akcijo pri gradnji vodovoda Bašelj—Kranj smo si pridobili precej bogatih izkušenj. Lahko trdim, da bo delo na letošnjih akcijah še mnogo bolj pestro kot v preteklem letu. Poleg že ustaljenih oblik političnega, športnega, zabavnega in kulturnega življenja bomo letos pripravili tudi več praktičnih tečajev.»

«Kaj nameravate napraviti na področju ideološko-političnega dela v letošnjem letu?»

«Program naše politično-ideološke komisije je bogat in pester. Nekatero obliko dela sem omenil že poprej. Letos nameravamo skupaj z Delavsko univerzo organizirati dve mladinski politični šoli, celo vrsto debatnih večerov, razna posvetovanja in podobno. V osnovnih organizacijah bodo s pomočjo našega predavateljskega aktivnega predelali minimalni študijski program. To so nekatere oblike dela iz letošnjega programa.»

«In na katerem področju dejavnosti si želite, da boste dosegli največ uspehov?»

«Želim si, da bi zlasti uspeli naše lokalne mladinske delovne akcije in da bi v celoti izpolnili letošnji program dela, ki smo si ga zastavili na naši konferenci.»

M. Z.

LJUDJE IN DOGODKI

»Preloženo na prihodnjic!«

S temi besedami je neki zahodni komentator ocenil uspeh preteklega takojmenovanega ekonomskega tedna v Parizu. Tu so se namreč sešle zahodne zaveznice na pobudo ZDA, da bi pregledali medsebojne gospodarske odnose in jih vskladile s sedanjim položajem. Rezultat na vrste posvetovanj so bile sicer nekatere resolucije in ustanovitve posebnih odborov, ki naj bi se ukvarjali z določenimi nalogami, toda bistvenih rešitev za to pereča vprašanje ne bi našli med njimi.

Na splošno je glede perspektive medsebojnih gospodarskih odnosov med zahod. zavezniki zaskrbljen ves zahodni svet, zlasti pa Američani kot prvi pobudniki za spremembe. Uradni stari za ponovno ureditev gospodarskih odnosov med zahodnimi deželami so dali z lanskim potovanjem ameriškega podsekretarja za gospodarske zadeve v znanjem ministrstvu ZDA Douglasa Dillona po Evropi. Ta je v imenu svoje vlade skušal pridobiti

zahodnoevropske dežele za revizijo medsebojnega sodelovanja, za vskladitev stališč o pomoči nerazvitim deželam in za spremembe v trgovinskih in drugih gospodarskih odnosih do ZDA. Prva posledica ameriške pobude in Dillonovih razgovorov je bila ustanovitev stalnega ekonomskega odbora lani konec novembra. Ta naj bi skrbel za napredek v evropskem gospodarskem sodelovanju, hkrati pa naj bi deloval kot povezovalni organ med članicami Atlantskega pakta. K temu ukrepu se je pridružil še vrsta gospodarskih posvetovanj med zahodnoevropskimi državami, ZDA in Kanado, med drugimi tudi niz konferenc takojmenovanega pariškega ekonomskega tedna.

Značilno za vse te dogodke je bilo dejstvo, da so povsod imeli prvo besedo Američani. Ob tem pa si bo seveda vsak zastavil vprašanje, kaj je napotilo ZDA k temu pobudam in za kakšne cilje se potegujejo z njimi. Večina gospodarskih opazovalcev v tem pogledu postavlja na prvo mesto ameriški strah pred Zahodno Evropo kot nevarnim konkurentom na svetovnem tržišču. Ameriška plačilna bilanca je namreč morala lani zabeležiti izredno velik primanjkljaj (okoli tri in pol milijarde dolarjev), za letošnjega pa celo predvidevajo 4 milijarde dolarjev) prav zaradi pomembnejšega izvoza v Zahodno Evropo in zaradi čedalje uspešnejše konkurence zahodnoevropskih izdelkov na svetovnem tržišču.

Zahodna Evropa se je v zadnjih letih gospodarsko izredno opomo-

gla. Dosegla je zavirljive uspehe v proizvodnji, razen tega pa je z organizacijskimi ukrepi (trg šestih in »trg sedmih«) dosegla večjo izmenjavo blaga znotraj Zahodne Evrope. Neki zahodni časopis je n. pr. pred dnevi navedel številke, ki dokazujejo, da so nekateri stroji, izdelani v posameznih deželah Zahodne Evrope tudi za 40% cenejši kakor pa isti izdelki v ZDA — neredko pa tudi boljše kakovosti kakor stroji iz ZDA. Vse to — velika in kakovostna proizvodnja ter organizacijsko-trgovinske pobude Zahodne Evrope — je omejilo ameriški izvoz v Evropo in nekaj tudi v druge dele sveta. Ameriška prizadevanja so se zato usmerila v tesnejše navezovanje Zahodne Evrope na svoj trg, razen tega pa tudi v pritisk, da bi zahodnoevropske dežele prispevale mnogo večje dežele za pomoč nerazvitim deželam kakor doslej. Tako bi se ZDA znebile nekaterih bremen in jih preložile na hrbet zahodnoevropskih držav.

Kakor se je izkazalo ob rezultatih ekonomskega tedna v Parizu, zahodno evropski zavezniki niso preveč navdušeni za ameriške načrte, zlasti vprašanje tesnejšega trgovinskega povezovanja z ZDA in s Kanado ter — po ameriških predvidevanjih — pozneje tudi z Japonsko. Posamezni odbori, ki so jih rodila pariška posvetovanja, so pač dobili določene naloge, vendar pa so zdaj že daleč od reševanja nujnih problemov, ki pretresajo gospodarske odnose zahodnega sveta.

JELO TURK

Izdaja CP »Gorenjski tisk«
— Urejuje uredniški odbor
— Direktor S. Beznik —
Odgovorni urednik Vojko Novak — Tel. uredništva 475
— Uprava 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-1-135. Izhaja ob ponedeljkih, sredah in sobotah — Letna naročnina 900 dinarjev, mesečna 75 din

OBVEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Ugodno prodam pletilni stroj št. 10 »Ideal«, Golmajer Anka, Partizanska 17, Tržič. 164

Moped »Colibri«, odlično ohranjen, ugodno prodam. Proletarska cesta št. 11, Tržič. 167

Kupim bukove hlode. Oto Jereb, Kranj, Stražiška 4. 176

Zadružna hranilnica in posojilnica v Radovljici sprejme dva uslužbenca s srednješolsko izobrazbo. Plače po uredbi. Nastop takoj. — Ponudbe poslati na naslov hranilnice. 182

AMD Senčur organizira tečaj za mopediste. Prijave sprejema trgovina »Krvavec« do 19. jan. 1960. 185

Društvo Ljudske tehnike v Zabnici organizira tečaj za mopediste in tečaj za šoferje-amaterje. Prijave sprejema trgovina »Bistra« v Zabnici do vključno 4. februarja. 186

Nudim stanovanje poštenu, čist in mirni delavki srednjih let, ki bi samo v dopoldanskih urah čuvala otroka, oziroma opravljala lažja gospodinjinska dela. Naslov v oglašnem odd. pod »Blok Inteks«. 190

Prodajam motorno kolo »Zündapp« 250 ccm. Zupan A., Senčur 115. 196

Obvestilo

Plačevanje dela stanarine hiš v državljanski lastnini

Odsek za komunalne zadeve pri ObLO Kranj opozarja vse lastnike stanovanjskih hiš na območju občine Kranj na »Odlok ObLO Kranj o plačevanju dela stanarine hiš v državljanski lastnini na poseben tekoči račun pri Komunalni banki Kranj«. Po določbah tega odloka so lastniki hiš dolžni odvajati KB Kranj 25% najemnin od stanovanj in samskih sob oddanih v najem in sicer toliko časa, da se nabere na tekočem računu znesek, ki ustreza dvoletni najemnini za oddano stanovanje. Višina zneska, ki ga morajo lastniki hiš odvajati na bančni račun bo razvidna iz odločbe o določitvi najemnine za oddano stanovanje, katere bodo prejeli najemniki in lastniki stanovanj še v teku tega meseca.

Poleg tega so hišni lastniki dolžni odvajati občinskemu kreditnemu skladu celotno consko razliko, katere višina je razvidna iz odločbe.

Zneske je odvajati na bančni račun KB Kranj št. 607-70-6779. Na hrbtni strani položnice je treba napisati: »25% najemnine in 3% conske razlike za stanovanje v hiši, ulica, vas in hišna številka«.

Istotako so lastniki v najem oddanih lokalov dolžni od najemnine za poslovne prostore odvajati na navedeni bančni račun KB Kranj 5% celotne najemnine za Stanovanjsko skupnost. Na hrbtni strani položnice je označiti: 5% od najemnine za poslovne prostore«.

Ker je za nepravočasno odvajanje predvidena kazen do 50 tisoč dinarjev, opozarjamo vse lastnike na pravočasno odvajanje določenega dela najemnine.

Odlok je bil objavljen v Uradnem vestniku okraja Kranj, št. 29 dne 14. decembra 1959.

Odsek za komunalne zadeve ObLO Kranj

Naša sem zobno protezo (zlati zobje) na poti od Dregočane proti Smedniku. Lastnik jo dobi v Trbojah 37, Smednik. 212

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij Tekstilne tovarne »INTEKS« v Kranju sprejme visokokvalificiranega kurjača za mehanizirano kurjenje visokotlačnega pamega kotla in 2 kvalificirana električarja. Interesenti naj se zglasijo najkasneje do 31. januarja 1960 v Inteksu v Kadrovskega oddelku. 213

Upokojenka išče prazno sobo v Kranju ali okolici. Ponudbe oddati v oglašni oddelk pod »Nujno«. 214

Zdravnik išče prazno ali opremljeno sobo v mestu Kranju. Naslov v ogl. odd. 215

Prodajam malo rabljen moped. — Rebernik Vido. Senčur 212. — 216

OPREME

CISČENJE SNEGA

Občinski ljudski odbor Kranj, oddelk za gradnje in komunalne zadeve opozarja vse hišne svete, hišnike in hišne lastnike odnosno upravitelje stanovanj na določilo 18. in 19. člena uredbe o varstvu cest (Ur. list LRS, št. 41/53) in na določilo 6. člena odloka o prekrških zoper javni red in mir, na podlagi katerega so zgoraj navedeni dolžni odstraniti sneg s pločnikov, cestnih hodnikov in odvodnih jarkov in jaškov, ob poldnici pa morajo hodečke in pločnike posuti z žaganjem, peskom ali pepelom.

Sneg mora biti odstranjen in pločniki posuti sproti kadar sneži, najkasneje pa do 8. ure jutraj.

Lastniki in upravitelji hiš so dolžni odstraniti strešne plazove, ki padajo na javne poti in odstraniti sneg do cest oziroma od hiše do hiše.

Lastniki ali upravitelji hiš so dolžni odstraniti sneg s streh, ki nimajo snegobranov.

Kršilci bodo kaznovani z denarno kaznijo do 3000 dinarjev.

ZAHVALA

V sklad za varstvo otrok so darovala v Tednu otroka v letu 1959 naslednja podjetja, obrtniki in posamezniki:

- Tovarna ISKRA Kranj 500.000 din
- Tovarna SAVA Kranj 100.000 din
- TISKANINA Kranj 50.000 din
- Mlekarna Kranj 20.000 din
- Tovar. mila OVEN Kranj 15.000 din
- Po 10.000 din so darovali:

ELEKTRO Kranj, Tovarna IBI Kranj, AGROSERVIS Kranj, ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE Kranj, Kujigarna SIMON JENKO Kranj, Podjetje ŽIVILA Kranj, ZIMOPREJA Stražišče.

Po 5000 din so darovali: Tovarna SPIK Kranj, Okrajna združena zveza Kranj, Steklarstvo Kranj.

Po 4000 din so darovali: Kisarna STRNIŠA Kranj. Po 3000 din so darovali: Trgovina pri KRANJCU Kranj.

Po 2000 din so darovali: SOBOPLESK Kranj, TAPETNIŠTVO Kranj, MIAKAR Vinko, Kranj; BERJAK Franc, Kranj.

Po 1500 din so darovali: DOLENC Ivanka, Orehek; ŠIPIC Miha, Kranj; Gostilna ZLATA RIBA, Kranj.

Po 1000 din so darovali: Trgovina KOLONIALE Kranj, JAKOPIN Ivan, Kranj; VAJT Gabrijel, Kranj; KAVČIČ Simon, Stražišče; KRISTANEC Anton, Voglje.

Po 500 din so darovali: PRIMOŽIČ Meri, Kranj; KOS Franc, Kranj; JELOVŠEK Jože, Lahovče; SIMUNAC Heda, Kranj; BITENC Ivan, Kranj.

Poleg omenjenih prispevkov tovarna, obrtnih podjetij, obrtnikov in posameznikov, je zbral Matični urad ObLO Kranj še 213.360 din prostovoljnih prispevkov ob priliki porok v Sklad za varstvo otrok.

Svet za varstvo družine pri ObLO Kranj se v imenu otrok vsem darovalcem iskreno zahvaljuje.

TELESNA KULTURA

Kam v semestralnih počitnicah

Več kot 1100 mladih na snegu

Pred vrati so semestralne počitnice. Marsikdo se je namenil, da bo odšel na počitnice v znana smučarska središča na Gorenjskem, pa ga je presenetil sneg in bo zato ostal kar doma. Tako so tudi Svet za šolstvo pri OLO Kranj, Gorenjska smučarska zveza in Okrajna zveza Partizan pripravili vrsto tečajev za začetnike v smučanju.

Tečaji bodo skoraj po vseh šolah na Gorenjskem in se bodo vsi pričeli 25. januarja. Privedeljem se je prijavilo že veliko število šol. Naj jih kar nastajemo.

Razen tega bo Industrijska kolovinarska šola »Iskra« organizirala tečaj na Komni in pri Sedmerih triglavskih jezerih. Tega tečaja se bo udeležilo nad 20 tečajnikov. Prav tako bo svoj tečaj organizirala Srednja tehnična tekstilna šola, ki se ga bo udeležilo 26 tečajnikov, in osnovna šola v Zirovnici, ki se ga bo udeležilo nad 100 tečajnikov.

KINO

»STORŽIČ«, Kranj: 18. in 19. januarja ob 16. in 18. in 20. uri premiera domačega filma — »OBRAZ« — v torek zadnjič.

»TRIGLAV«, Primskovo: 19. januarja ob 19. uri ameriški barvni cinemascope film »SA-YONARA« — Zaradi izredne dolžine filma cena vstopnic zvišana.

Naklo: 19. januarja ob 19. uri premiera francoskega barvnega filma »KROJAC ZA DAME«.

»RADIO«, Jesenice: 19. in 20. januarja češki film »PETO KOLO«.

»PLAVZ«, Jesenice: 19. januarja ameriški barvni cinemascope film »SONCE ZOPET VZHAJA«.

Koroška Bela: 19. januarja nemški film »LISI«.

Bled: 19. do 20. januarja angleški film »TOMMY STEELE POJE« — predstava v torek ob 20. uri, v sredo ob 17. in 20. uri, v četrtek pa ob 17. uri, ker je ob 20. uri Veseli večer.

Radovljica: 19. januarja ob 20. uri ter 20. januarja ob 17.30 in 20. uri francoski film »ZAKON JE ZAKON«.

»SORA«, Skofja Loka: 19. in 20. januarja italijanski cinemascope film »TOSCA«.

»DOM«, Kamnik: 19. do 21. januarja francoski barvni film »MOJ STRIC«.

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 10., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 15., 22. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 18. januarja

8.05 Majhen koncert pianistke Jelke Suhadolnik-Zalokarjeve; 9.00 Naš podlistek; 9.20 Partiture domačih avtorjev; 10.10 Izbrali smo za vas; 11.05 Radijska šola za srednje stopnjo: Predznanost ni pogum; 11.35 Prva slika iz II. dejanja opere Evgenij Onjegin; 12.15 Radijska kmečka univerza — Franc Sitar: Proizvodnja vrtnin na ljubljanskem barju; 13.30 Zvočna panorama; 14.25 Radijska šola za višjo stopnjo: Išcemo lastnika; 15.40 Listi iz domače književnosti; 16.00 V svetu opernih melodij; 18.00 Radijska univerza: Astronavtika III.; 18.30 Sportni tednik; 20.00 Za vse ljubitelje zabavnih zvokov; 20.45 Kulturni globus; 21.00 Bojan Adamič: Ljubljana mesto.

TOREK, 19. januarja

9.00 Iz filmov in glasbenih revij; 9.40 Nekaj iz Mozartove opere Don Juan; 11.00 J. Matičič: 3 skladbe za klavir; 11.09 Oddaja za otroke; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Tanja Stupica: Zimsko dognojevanje krmnin ozimnam in travnikom; 12.40 Trio Maks Kovačiča; 13.30 Naši solisti pojo priljubljene operne arije; 14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 15.40 Naši popotniki na tujem; 17.10 Razgovori z volivci; 17.20 L. van Beethoven: Koncert za klavir in orkester št. 1 v C-duru; 18.00 Iz zbornika spominov; 18.20 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Zagrebški pevski zbor »Joža Vlahovič« p. v. Emila Cossetta izvaja spored umetnih in ljudskih pesmi.

INSTALATER KRANJ sprejme FINANČNO MOČ

za merzno knjigovodstvo in blagajno. Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru. — Ponudbe poslati na upravo podjetja. Nastop možen takoj.

Na osnovni šoli v Kranjski gori se je prijavilo 39 tečajnikov in imajo zbirališče pred osnovno šolo ob 9. uri. Tu bosta poučevala smučanje Rado Kočvar in Janko Sekli. Na osnovni šoli v Besnici se je prijavilo 11 tečajnikov. Zbirališče imajo prav tako ob 9. uri pred šolo. Rekordno število prijaviteljev so zabeležili na osnovni šoli na Bledu, kjer se je prijavilo 220 tečajnikov. Zbirališče imajo pred domom Partizana ob 9. uri, poučevali pa jih bodo Matevž Ulčar, Slavko Vodnjav, Marija Černe, Lojze Potočnik, Andrej Vidic, Kristl Ogriz in Albin Završnik. — Na osnovni šoli v Škofji Loki se je za tečaj prijavilo že preko 100 tečajnikov. Tečajniki imajo zbirališče v Škofji Loki, in sicer v smučarski dolinici ob 14.30 uri. Tu bodo poučevali smučanje Urh Kačan, Janez Kačan, Miloš Mlejnik in Franc Kačan.

V Radovljici se je prijavilo 62 tečajnikov in imajo vsi zbirališče ob 9. uri pred domom Partizana. Za učitelje za Radovljico so predvideni Janez Pristavec, Stane Ravnikar in Jaka Reš. Na osnovni šoli na Jesenicah in na Gimoaziji se je skupaj prijavilo nad 80 tečajnikov. Tu bodo osnove iz smučanja poučevali Rafael Šoberl, Stefan Mlačnik, Franc Brams in Tone Smitek. Zbirališče imajo ob 9. uri pred Gimnazijo. Na Blejski Dobravi se je prijavilo za tečaj smučanja nad 22 tečajnikov. Zbirališče imajo pred osnovno šolo ob 9. uri, vodili pa jih bodo Vinko Piber, Franc Juran in Karel Razinger. Na osnovni šoli v Poljanah ob tečaj vodil Brane Jakič, prijavilo pa se jih je že preko 25. Zbirališče imajo pred osnovno šolo v Poljanah ob 9. uri. Na osnovni šoli v Nuklem se je prijavilo 38 tečajnikov. Tu imajo zbirališče za začetek tečaja ob 15. uri in ga bosta vodila Alfonz Simonetič in Lojze Rakovec. — Na osnovni šoli v Gorenji vasi se je prijavilo 25 tečajnikov. Zbirališče imajo ob 9. uri pred osnovno šolo. Tečaj bo vodil Ivan Križnar. — V Bohinjski Beli se jih je prijavilo 13. v Predosijah 17. v Zabnici 33. v Dražgošah 11. na osemletki »Lucijan Seljak« 73. na osemletki »Dr. Franceta Prešerna« 61. na osemletki »Simona Jenka« 53. na osemletki »Staneta Žagarja« 63 tečajnikov in tako dalje.

Mladinci za pokal Kongsberg ZMAGAL JE GIACOMELLI Cortina, 17. januarja Na včeršnjem skakalnem tekmovalnem za pokal Kongsberg, na katerem je startalo 16 skakalcev iz Italije, Avstrije, Švice in Jugoslavije, je zmagal Jugoslovian Oto Giacomelli, ki je zbral z dvema skokoma (48 in 47 m) 205,2 točke. V ekipni konkurenci pa je Jugoslavija pri mladincih zasedla drugo mesto za Italijo.

TEČAJ JUDA ZAKLJUČEN

Kranj, 17. januarja Pri Judo klubu Triglav so danes zaključili trimesečni tečaj iz osnov juda in jiu-jitsa. Izpite je uspešno opravilo okoli 40 tečajnikov.

Pravni nasveti

Vprašanje: Leta 1956 ste stopili v delovno razmerje pri KZ. Ta vam je dala takrat v uporabo staro popravila potrebno trodelno omaro. Takrat vam je bilo rečeno, da vam je omara poklonjena, ker ni vpisana v osnovna sredstva KZ. Lansko leto ste prekinili delovno razmerje in sedaj zahteva KZ, da ji vrnete omaro ali plačate znesek 30.000 dinarjev. Ker ste bili prepričani, da je omara vaša last, ste kupili za njo okovje, ročaje in ste jo prepletkali. Odgovor: V danem primeru je šlo le za najem in vam je kmetijska zadruga dala trodelno omaro v najem. Isto vam KZ ne more pokloniti, ker gre za družbeno lastnino. Lahko vam jo le proda in to na podlagi javnega razpisa. V vašem primeru boste morali vrniti omaro nazaj KZ, lahko boste pa zahtevali odškodnino za ročaje, okovje in za novi plesk. Vprašanje: Do sedaj imate priznano udeležbo v NOV, in sicer 1 leto 8 mesecev kot enojno dobo in 7 mesecev kot dvojno. Zanima vas, kdaj se po pokojninskem zakonu čas prebit v NOV šteje dvojno in kdaj enojno. Odgovor: Po 31. členu Zakona o pokojninskem zavarovanju (Ur. list FLRJ, št. 51/57) se dvojno šteje čas do 15. maja 1945, če ga je prebil zavarovavec v partizanskih odredih Jugoslavije v NOV in JLA na aktivnem in organiziranem delu v narodnoosvobodilnem boju, v zaporih, taboriščih, internacijah itd. Zavarovavec, ki pa ne izpolnjuje zgoraj navedenih pogojev, je pa aktivno sodeloval v narodnoosvobodilnem gibanju, se mu ta čas prizna kot enojno.

PRICHELO SE JE REPUBLIŠKO PRVENSTVO V HOKEJU NA LEDU

Jesenice, 17. januarja V soboto popoldne je bila na jeseniškem umetnem drsališču prva tekma v hokeju na ledu za republiško prvenstvo. Srečali sta se B mostvi hokejskih klubov Jesenice in Papirničarja iz Vevč. Tekma se je končala z rezultatom 5:5. Igra domačih je bila slaba in nasploh tekma ni bila zanimiva. Sodnika sta bila Kaltnekar in Dolinar.

TEČAJ ZA SMUČARŠKE VADIDITELJE KONČAN

Kranjska gora, 17. januarja V Kranjski gori so včeraj zaključili tečaj za smučarske vaditelje za skoke, teke in alpske discipline. Tečaj se je začel 4. januarja. Organizirala ga je Športna zveza Slovenije ob pomoči Višje šole za telesno vzgojo iz Ljubljane pod vodstvom prof. Drege Ulega. Izpite je uspešno opravilo 22 kandidatov, med njimi Janko Stefe, Tine Mulej, Franc Cvenkelj in drugi.

SANKASKE TEKME V BOHINJU

Boh. Bistrica, 17. januarja V zelo neugodnem vremenu so bile danes v Bohinju sankeške tekme za Lazarjev pokal. Proga je bila dolga 1450 m z višinsko razliko 180 metrov in padcem 12 odstotkov. — Na startu je bilo 69 tekmovalcev. Ekipno je zmagala jeseniška prva ekipa s časom 33:55,4 sekunde. Med posamezniki pa so bili rezultati naslednji: mladinci — Cilka Paner (Bohinj) 7:17,3; članice — Silva Debeljak (Zirovnica) 6:42,7; mladinci — Dušan Marič (Jesenice) 6:36,7; člani — Julij Arh (Begu-nje) 6:15,3.

SLAVICA ZUPANČEVA V KITZBUHLU ZASEDLA 55. mesto

Kitzbühel — V okviru mednarodnih smučarskih tekem za pokal Hahnenkamma je v smuku žensk — proga je bila dolga 2600 m, z višinsko razliko 520 m in 12 vrtači — zmagala avstrijska tekmovalka Trandl Hercher s časom 1:55,9. — Jugoslovanka Slavica Zupančičeva je bila 55. s časom 2:07,0.

PODZVEZNO SMUČARSKO PRVENSTVO

Na Starem vrhu nad Škofjo Loko bo 24. januarja s startom ob 11.30 uri podzvezno smučarsko prvenstvo Gorenjske in alpskih dječic. Prav tako pa bo 31. januarja v Bohinju podzvezno smučarsko prvenstvo v tekih in skokih.

Tovarna gumijevih izdelkov Sava Kranj sprejme

50 nekvalificiranih delavcev za priučitev gumarjev, starost od 20-35 let z lastnim stanovanjem v Kranju ali bližnji okolici

Prošnje za zaposlitev je treba vložiti v kadrovskem oddelku Tovarne gumijevih izdelkov »SAVA« Kranj

ZAHVALA

Prijateljem, znancem, sorodnikom ter vsem, ki so počastili spomin ljubljene žene in mamice

MARIJE CADEŽ roj. Kemperle

se iskreno zahvaljujemo. Lepa hvala darovalcem za številne vence, izraženo sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti, zlasti pa Karlini Demšar in sosedom, ki so nam velikodušno stali ob strani.

Zalujoči: mož Ludvik, sin Rudolf in hčerke Marta, Erna, Marija in Irena

Vreme v tržiškem kotu lani

Uslužbenec gradbene stroke v Trziču Jože Hlebič nam je poslal naslednji zanimiv dopis:

Kot uslužbenec gradbene stroke sem v letu 1959 med drugim vodil tudi evidenco o vremenu. Ker bo verjetno zanimalo vse bralce »Glasu Gorenjske«, kakšno je bilo v Trziču lani vreme, koliko je bilo sončnih in oblačnih dni, kolikokrat je deževalo in snežilo in kakšne so bile najnižje in najvišje dnevne temperature, vam o tem pošiljam nekaj podatkov.

Po tabeli, ki sem jo sestavil na podlagi celoletnih podatkov, lahko ugotovimo, da je bilo v Trziču v preteklem letu 153 sončnih dni, 75 oblačnih dni brez padavin, 130 dni z dežjem, 7 dni pa je snežilo. Največ sončnih dni je bilo v septem-

bru in oktobru (po 20), dalje v januarju in juliju (po 17), sledi februar (16), najmanj sončnih dni pa je bilo v decembru (6). Oblačnih dni je bilo največ v februarju in novembru (po 10), največ pa je deževalo v avgustu (21 deževnih dni), v maju in juniju (po 19 dni) in v decembru (15 dni). Snežilo je lani v Trziču v februarju in marcu po 2 dni, v januarju, novembru in decembru pa po en dan.

Najnižjo temperaturo v preteklem letu sem zabeležil v januarju, in sicer -14 stopinj Celzija, najvišjo pa v juliju, in sicer 30 stopinj Celzija. Snega je bilo v lanskih zimskih mesecih največ 12 cm, jeseni pa (v novembru in decembru) 20 cm.

Jože Hlebič

LOVČEVA HČI

Riše Milan Batista

19.

S palico je razbijala po vratih in klicala očeta. Nato je brezglavo krenila skozi temno megljo proti dolini. V oblakih je votlo zagrmelo. Svetel blisk je prepral nebo in padle so prve, debele kaplje, znanilke viharja, ki je završal v drevju.

Minka se je nekaj časa držala steze, potem pa je z obupom spoznala, da je zašla. Tavalala je naprej. Ko se je svet povisil, ji je upanje, da je na pravi poti, dvignilo moči. Potem je prišla na neki rob. Veter je za trenutek odgnal silno globino. Bila je nad prepadi, izgubljena.

20.

Minka je zajokala in se oprijela skrivenčnega macesna. Po tebi bo, si je prigovarjala, če ostaneš tu. Dež je pljuskal vanjo in strašansko jo je zeblo. Krenila je nazaj. Pod nogami je začutila komaj zaznavno pot. Padla je na kolena in jo otpavala z rokami. Toda kakšno razočaranje, ko se je stečina zgubila! Začela je brezglavo bloditi v krogu.

Čutila je, da dolgo ne bo več vzdržala. Vse pogosteje je padala. Končno je zdrsnila čez skalo in se ni več pobrala. Vse ji je zaplesalo pred očmi, nato pa izginito v brezoblični megli, ki se je vrtinčila nad prepadi.

21.

Boštjan se je tisto jutro odpravil na lov v skrite in težko dostopne Medvedje pečikamori so lovi le redko prihajali. V Rjavih pečeh je ustrelil gamsa, ki mu je zadet omahnil globoko v prepad. Komaj ga je dosegel, ko so ga objele lepljive megle. Težak, pluskajoč dež mu je bičal obraz, ko se je s težkim tvorom zagrizel v strmino. Završkal je v tuljenje viharja. V njem je bilo več neukročene sile neurja, kakor miru cvetočega pomladnega dne. Splezal je na glavo, poraslo z macesni, in si poiskal zavetja v zijalki na robu prepada.

Sedem hidrocentral ob izlivu dalmatinske reke Cetine

Okrog Mosora teče Cetina, ki daje največ vode Kraljevcu, nekdanji naši največji hidroelektrarni po vojni. Tu, v Kraljevcu, v hidrocentrali, zgrajeni v začetku tega stoletja, so že leta 1946 napisali prošnjo, prvi predlog: Prosim, da proučite možnost reguliranja izliva Cetine in da napravite vse, kar je mogoče za izboljšanje, kar suho leto in brez vode izprazni vse pritoke, zima pa spet navalijo s silnimi pritoki...

Prišli so hidroenergetski strokovnjaki in geologi. Po dolgih študijah so predlog sprejeli, le nekoliko spremenili. Ne Kraljevac, pač pa Peruča in Split. Na tisoče in tisoče delavcev je pričelo z delom. Spremeniti je treba tok Cetine. Njihove pridne roke so od Sinje navzgor zgradile 14 km dolg in 65 m visok jez. To je jez jezera Peruče, največjega umetnega jezera v naši državi s kapaciteto 520 milijonov kub. metrov vode. Raziskovalna dela okrog Peruče spadajo v vrsto največjih na svetu, saj so samo zanje potrošili okrog pol milijarde dinarjev. Jezero je preusmerilo reki korito, preselilo prebivalce 4 vasi in 11 naselij, zanj so morali nasuti 950 tisoč kub. metrov kamena in gline. Največja hidroelektrarna na Cetini pa bo hidroelektrarna Split, ki bo zgrajena v dveh etapah in bo pričela obratovati konec 1962. leta.

Ob širokem izlivu Cetine imajo v načrtu sedem hidroelektrarn. Zo-

pet bo potrebna selitev ljudi iz starih hišic v boljše prostore, v Srem in Slavonijo. Jezera bodo spet preusmerila korita potokov in rek in jim izmenjala tokove. Voda bo tekla po človekovi volji, po njegovi potrebi.

Na sliki vidite 65 metrov visok in 14 km dolg jez jezera Peruče, našega največjega umetnega jezera s kapaciteto 520 milijonov kubičnih metrov vode. Jez je zgrajen ob širokem izlivu reke Cetine

MOST ČEZ DONAVO

Velik betonski most čez Donavo, ki so ga začeli graditi leta 1957 med Petrovaradinom in Novim Sadom, bodo predali prometu že konec letošnjega leta, kolikor bodo pravočasno dobili nekatere končne projekte. Novi most čez Donavo, ki ga gradi gradbeno podjetje »Mostogradnja«, bo eden izmed največjih betonskih mostov v Evropi. Dolg bo 466 m, širok pa 17,55 m. Imel bo dve stezi za cestni promet in za pešce, ki bosta široki 9 in 4,15 m ter 4,40 m široko stezo za železniško progo.

DOMAČE zanimivosti •• Križanka št. 50

NAJSTAREJŠA ZGRADBA V DUBROVNIKU

Pred nekaj dnevi so dubrovaški konservatorji odkrili v podzemlju Srednje glashbene šole, ki stoji na enem od najstarejših delov mesta, najstarejšo zgradbo v Dubrovniku. Po nekaterih znanih podatkih menijo, da je starejša kot tisoč let. Ta zgradba je zgodovinsko in umetniško zanimiv spomenik predromantične dobe.

»KOLO« DOPOTOVAL V BEOGRAD

Po zelo uspehi štirimesečni turneji po državah Azije, v Avstraliji in Združenih arabskih republikah se je ansambel narodnih plesov Srbije »Kolo« vrnil v Beograd.

Na tej veliki turneji so člani ansambla, ki so prepotovali več kot 50.000 km, dali 104 koncerte po raznih mestih.

RAZMAH MELIORACIJSKIH DEL

Največje melioracijske dela v naši državi se bodo kmalu zelo razmahnila. Samo v Srbiji bo mogoče namakati še 900.000 ha zemlje, medtem ko so jo lani namakali komaj 16.500 ha. V delu pa je že omrežje namakalnih naprav, ki bodo omogočile prihodnja leta namakanje nadaljnjih 34.000 ha.

NOVA REKA OD ORMOŽA DO ZAGREBA

Načrti, kako bi naj povezali Dravo in Savo s prekopom, ki bi se začel pri Ormožu in bi šel čez Hrvaško Zagorje do Zagreba, je

že izdelan. Prekop bi bil dolg okrog 100 km. Zagreb bi z uresničitvijo tega načrta dobil veliko rečno pristanišče. Sava namreč zaradi pomanjkanja vode ni vselej plovna za večje ladje. Rečna plovba je za številne vrste blaga zlasti za tiste, ki zavzemajo mnogo prostora (les, cement, žito, drva, premog, rude) mnogo primernejša od prevoza po železnici, ker je cenejša.

ZA RAZVEDRILLO

PRAZNI IZGOVORI

»Veš, tudi jaz sem hotel na nogometno tekmo, pa sam veš, kakšna gneča je dandanes v tramvajih in kolikokrat pride med gledalci do pretepa; razen tega je kazalo tudi na dež, jaz pa...«

»Kar pusti izgovore, Janez. Tudi moja se razburja, če jo ob nedeljab pustim samo.«

PRIPRAVILA GA BOM

Dekle pripoveduje materi o fantu: »Veš, mama, tako me občuduje, češ da sem pametna, razumna, pa ga bom že pripravila do tega, da se bo bolj zame zanimal kot za moj razum.«

JOZEK IN NJEGOV ZOB

Jožku je zobar izdrl zob. Zdaj sedi Jožek doma ob peči in tuli. Mama ga tolaži: »Nikar ne jokaj, saj te jutri ne bo več bolelo!«

»Saj jutri ne bom več jokal!«

1	2	3	4	5	6
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					

Vodoravno: 1. zdravnik, 7. mesto v Indiji ob gornjem teku reke Narbade, 8. tovarna barvnih izdelkov v Celju, 9. dva soglasnika, 10. kemijski znak za radij, 11. aritja, 13. naslovi, 14. modrijan.

Navpično: 1. ponazoritev s črto, 2. snop žitnih bilk brez zrnja, 3. ozirni zaimek, 4. števec, ki ga rabimo samo v sestavi (... zvok), 5. središče vrtenja, 6. pred kratkim umrli slovenski operni in koncertni pevec svetovnega slovesa, 10. rastline, ki jih poznamo tudi pod imenom vresje, 11. jez, 12. latinski predlog.

TELEVIZIJA

Televizija je vsekakor napredek! — Kajmedal — Da, pri navadnem radijskem sprejemniku električne motnje samo sliši, pri televizijskem jih pa lahko tudi vidiš.

Isaac Asimov 24 Jeklene kletke

Tokrat je poslušal robota Sammyja brez jeze. Robot Sammy navsezadnje ni nič drugega kot R. Daneelov sorodnik, a R. Daneel ni oseba — ali bolje rečeno stvar — zaradi katere bi se moral človek vznemirjati. Baley se je spraševal, kakšen neki bo novi planet, kjer bodo enakopravno živeli ljudje in roboti. O tem je premišljeval brez posebne zavzetosti.

Ko je kasneje stopil v komisarijev oddelk, je komisar pregledoval neke dokumente. Dejal je: »Velikansko komedijo si zaigral v Mestu Vsemircev.« Baley je imel še sveže v mislih dvoboj s Fastolfov... Ob komisarijevih besedah je kar potemnel v lice: »Priznam, da sem, komisar. Zal mi je.«

Enderby ga je šele zdaj pogledal. Videti je bilo, da je zdaj bolj zbran, kakor v minulih tridesetih urah. Gledal je popolnoma bistro. Rekel je: »Nič zato. Mistim, da Fastolfa ni motilo, torej tudi mene ne moti. Pri Vsemircih pa človek zares nikoli ne ve, kako in kaj. Topot si imel zares srečo. Lije. Prihodnjic pa se raje posvetuj z mano, preden misliš izvesti takšno herojsko predstavo.«

Baley je prikimal. Velik kamen se mu je odvalil s srca. Hotel je opraviti nekaj velikega, pa se mu ni posrečilo. Nič. Malo ga je sicer presenečalo, da bo šlo vse mimo brez večjih posledic, toda komisariju nič drugega tudi ne kaže.

Dejal je: »Poslušaj, komisar. Prosim te, dodeli mi stanovanje za dve osebi, za mene in Daneela. Danes ga ne bom peljal domov.« »Kaj pa to?«

»Sam veš, da kroži po Mestu novica, da je on robot? Morda se ne bi nič zgodilo, lahko pa bi prišlo tudi do neredov in ne želim da bi bila moja družina prva na udaru.«

»Neumnost. Lije. Veš, da sem vso stvar preveril. V Mestu nihče več ne govori o tem.«

ženskih osebnih prostorov v različnih delih Mesta. Saj jo poznaš. Sposobno dekle je. No, ona ni slišala ničesar.«

»Kako pa je potem Jessie zvedela, komisar?«

»Takoj ti bom pojasnil. R. Daneel se je pokazal v trgovini s čevlji. Pa je on zares potegnil revolver, ali pa se ti je samo zdelo?«

»Zares ga je potegnil. In celo zagrozil je ljudem z njim.«

Komisar Enderby je zmajal z glavo. »Dobro, dobro. Nekdo ga je spoznal in znil, da je nemara robot.«

»Počakaj, počakaj.« ga je Baley užaljeno prekinil. »Nihče ni mogel videti, da je robot.«

»Zakaj ne?«

»Ali si ga ti spoznal? Jaz ne.«

»S tem se ni nič dokazano. Mi nismo strokovnjaki. Denimo pa, da je bil v trgovini kateri izmed tehnikov iz Westchesterke tovarne robotov. Strokovnjak. Človek, ki že vse življenje sestavlja in izdeluje robote. On bi lahko opazil nekaj čudnega na R. Daneelu. Morda v govorjenju, ali v obnašanju. Potem je premišljeval o tem in zvečer povedal ženi. Žena je sklepotala prijateljicam in potem so glasovi še nekaj časa krožili in se izgubili. Saj ljudje ne verjamejo, ker je vse to preveč neverjetno. Jessie pa je slišala govorice prej, preden so zamrle.«

»Lahko da,« je v dvomu dejal Baley. »Toda vseeno bi bilo dobro, če bi mi dal stanovanje za dva.«

Komisar je skomiznil z rameni in dvignil hišni telefon. Čez nekaj časa je rekel: »Dam ti lahko le nekaj v Sekciji 0-27. Soseščina ni ravno najboljša.«

»Dobro bo,« je odvrnil Baley.

»Kje je zdaj R. Daneel?«

»V našem arhivu. Zbira podatke o naših medievalističnih agitatorjih.«

»Saj teh je milijone in milijone.«

»Vem. Toda, naj dela, če mu je to v zadovoljstvo.«

nimalo, niti se me ni posebej dojmilo. Kajpada sem se na video striaal z njim. Prikimaval sem mu. In kaj sem drugega mogel? Moja naloga je bila le, da jih zadržim v dobrem razpoloženju, da bi svoje načrte obdržali v primernih mejah. Morda nekega dne...«

Baley je čakal, toda komisar ni povedal, kaj bo to morda nekega dne.

Potem je Baley vprašal: »Ali je kdaj govoril o emigraciji?«

»Emigraciji? Nikoli. Dovoljenje, da prebivalec Zemlja odide na Zunanje Svetele, je mogoče dobiti prav tako, kakor je mogoče najti diamantni asteroid v Saturnovem prstanu.«

»Mislim o emigraciji na nove svetele.«

Na to je komisar odgovoril samo s pogledom, ki je izražal ne-jevero.

Baley je premišljeval le trenutek, potem pa je nemadoma dejal: »Komisar, kaj je to cerebroanaliza? Si kdaj kaj slišal o tem?«

Ovalni komisarijev obraz ni niti trznil, z očmi ni trenil. Mirno je rekel: »Ne. In kaj naj bi to bilo?«

»Nič. Samo neke sem slišal to besedo.«

Zapustil je urad in se vrnil k svoji mizi ter še naprej razpredal misli.

Ob 16.05 je poklical Jessie in ji rekel, da zvečer ne bo prišel domov in da bo vso noč odsoten. Precej časa ga je stalo, da ji je to pojasnil.

»Lije, kaj je s tabo? Ali si v nevarnosti?«

Povedal ji je, da je policaj skoraj vedno v nevarnosti. Pa s tem ni bila zadovoljna. »Kje boš nočel?«

Ni ji povedal. »Če misliš, da ti bo dolgočasno,« ji je rekel »pojdi spat k mami.« Potem je hitro prekinil zvezo, kar je bilo več-ježno najbolje.

Ob 16.20 je poklical Washington. Precej dolgo je moral čakati na zvezo s človekom, ki ga je iskal, in malone še več časa je potreboval, da je tega človeka prepričal, da mora zjutraj pripotovati v New York. Do 16.40 je bil pogovor končan.

Ob 16.55 je komisar odšel. Ko je odhajal, je stopil mimo Baleyve mize z negotovim nasmehom na obrazu. Dnevna izmena je zapuščala urad. Drug za drugim so hodili mimo Baleyja in ga začudeno pogledovali.

R. Daneel je stopil k njemu s svežnjem papirjev. »Kaj je to?« je vprašal Baley. »Spisek možkih in žensk, ki mogoče pripadajo medievalistični organizaciji.«

»Koliko jih je?«